

Minnen från Bjärsjölagård

Handskrivet dokument av: **Per Johansson** skrivet omkring 1954-55.
(Datering saknas).

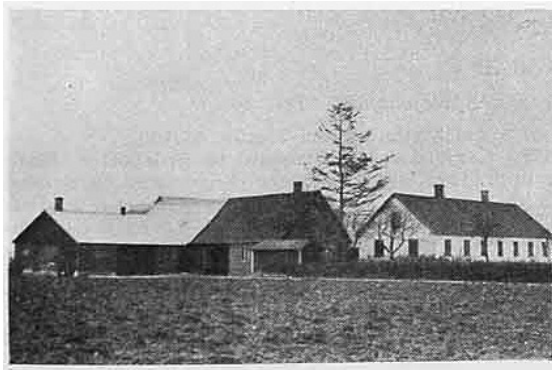
f. 1870-07-16 i Östra Kärrstorp, Bjärröd Nr 2.
d. 1957-01-05 i Östra Kärrstorp, Bjärröd 2:3.

Enligt dokumationen har Per blivit ombedd att göra ett utlåtande om minnen från Bjärsjölagård.

Uppdragsgivaren inte angiven men kan ha att göra med att Bjärsjölagård blev kommun 1952.

Han nämner själv att han var vice ordförande. Det måste ha varit i Östra Kärrstorps kommun som bildades 1863.

Per Johanssons Gård från "Svenska Gods och Gårdar" 1944

Bjärröd 2³

Postadr.: Bjärsjölagård. Tel. 2.

Areal: Total 12 har åker. Tax.-v. 22.000.

Jordart: Svartmylla på lerbotten. Manbyggn. uppf. 1872, senare restaur. Kostall uppf. 1890, svinställ o. gödselhus 1914, häststall o. loge 1938. 4 hästar, 1 tjur, 12 kor, 12 ungdjur, 3 modersuggor, 30 gödsvin, 75 höns. Arealen täckdikad. Nuv. äg. övertog gården 1904 efter sin fader. I sambruk drivas Bjärröd n:r 5 o. 8 om 9,5 har, tax.-v. 10.000. Dessa lotter inköptes från Bjärsjölagårds gård 1927.

Äg.: Per Johansson f. 16/7 1870. Son till Johan Andersson o. h. h. Anna f. Persson. Gift 04 med Anna f. Nilsson. Barn: Nils f. 05, Arvid f. 07, Hanna f. 09, Alvar f. 14.

Karta från 1916.

Ambedd att göra ett uttalande om minnen från
 Bjärsjölagård sträcker sig dessa ej särskilt tillbaka i tiden.
 Det från minnas tiden för hufvud kvalificerade bydeforskare
 beskriva. Jag har från viest håll uppmärksamhet att beskriva minnen
 och hufvudsaken från gamla Ö. Kärsörps. Skulle jag göra det efter
 "mitt eget huvud" blev de inte enbart "ros" utan kanske lika mycket
 "ris" och det senare skulle uppläggas mycket onödigt av nu le-
 vande ållingar till de som då ansågs som förgrundsfigurer.
 Men att skriva Ö. Kärsörps historia är ungefär som en historiker
 en gång yttrade: att skriva Sveriges historia är närmast dess kungar.
 Med en liten braveri kunde jag tillåta mig. Att skriva Ö. K.
 historia är att skriva Bjärsjölagårds herregård, som den
 fullständigt dominerande. Den såldes 1844 av kornetten Erenberg
 till den fr. Tyskland kommande Kammarherren Adolf Döhl.
 Han gifte sig i Stockholm med Amalia Vallis från Lybeck vid
 Skivarps. Resan ner till B-lagård företogs ju givetvis med häs-
 tar och vagn fördelats på de s. k. gästgäreskjutsarna. Vid den
 beräknade ankomsten en ^{Kvällen} dag i mars månad, var anordnad något
 festligt mötande från arbetslöst. Men något ^{brudpar kom} inte, de
 satt ohjälpligt fast i tjällossningen i "Åge Pers backe"
 där en bäck gör gräns mot Färs. Kammarherren minns jag som liten
 poj. En storvärdt något kepulent herre. Ogeneral jagade han på
 Bjärsöns äboare äger utan att ha någon jaktträtt. Enstämde frå-
 ga till oss barn var: "har du sett några höns-(pappas naturligt
 vis) i dag". En annan fråga till glytta var: "har du några kniv
 på dig, ja vem hade väl inte en liten rödskaftad pexskillingst
 kniv. Den framtog han oss utan vidare. "Jag ska låra av den till
 dig, du går och skär träpinnar i min skog". På auktionen 1917 såldes
 hela "mädans" lösören. Där bland en kista som troligtvis hällt berör-
 de B-gård, gamla handlingar av värde för forskare. Där inhämtas att
 Kammarherrens inköp av herregården betingade en köpeskilling
 av "tre hundra guld". I en stor dossier var inbundna kam. h.
 alla tingsförhandlingar. Han var nemligen i smärre saker en
 process-makare, men förlora alltid. Den här dossieren var ock-
 så försedd med hans egenhändiga (han skrev bra och läsligt skrivu-
 den tycka formen på bokstäverna) påskrift om Kronshället:
 "Rätt Sanning och Lagn". Vid säga i dag vara rättslärd om detta
 (Rorymälare Lindhagen, han som långt före Vilh. Moberg insisterade på in-
 förordet av republik, skrev en gång. Där som införmig kapital har valens kapens ej något intresse)

21
 Berösknande för hans rättseupfattnings vore många. Allt värre om
 den allmänt kända historien är här inget att komma undan. Här kan
 hos kronfogden gjordes en förfrågan vad det kostade att skjuta
 den där Tyren från Rönäs som brukade till sitt arbete gå tvärs
 över åkerns kronfogden: "det kostar liv för liv. Kammark." "Då får
 den Tyren väl gå där." Det sista hemmanet i Bjärsjölagård som fransäl-
 des B-lagård är det i nr. 9 som innehades nu av Nils Ols stbbs. Här-
 masta granna öster om var Nils Wänssön, ^{svärbror till Sven Nilsson} hemmanet som nu
 ägs av Ottosson. En gång hade Nils M. Svinn kommit över vägen
 och in i säden. Kammark. Kommer, med bössa på axeln, och skju-
 ter ner "gallarna". Stämning fr. M. om ersättning och skade-
 stånd. K. h. invänder för rätten det obehöriga i Nils Wänssön ersättning
 ansökan "då jag inte gör något yrkande på den skadegörelse
 gallarna ^{gallarna} på den växande gräset." Ett annat prov på lykt mentalitet i rätts-
 frågornas delar. Han hade i sin tjänst en yngling som hette Nils
 som någon sorts beljänt. Kassaskåps stölden var okänd på den tiden
 till förklarligt så ont det var om pengar. Men den här ynglingen fick
 att insätta att göra en visitt i K. h. Kassakista. Ljudet av en fil und-
 gick inte K. h. som misstänkte avsiktligt varför han med bössa
 i hand inträdde. Den enda utväg till flykt för ynglingen var att
 försöka i samma ögonblick som hoppet därifrån gjordes smalt stök-
 let och något märke därav här ^{härifrån} spelar senare sett. Eftersom hoppet
 från fönstret i den översta våningen var rätt högt bekom det ynglingen
 ej mera än att försvara fallständigt. Efter någon tid återlämnas han
 på en högälte å det hemman Nils Alstad som senaste ägare
 har varit bröderna Svenberg. I stället för att göra rättsakt av de in-
 träffade (K. h. kände kanske på sig att där förlora han alltså) löste
 han biljetten och skickade ynglingen till Amerika, där det gick väl för
 honom. K. h. hade rätt stort instick: förutom den lagvigda (Landsfiskal
 Sjöfröns utlykt) en mansall Hars som hade en märklig funktion enligt
 folksamlingen, miss Charlotte Pope, engelska, det påstods att hennes
 far varit vice konung i Indien, och så en hel del tyska gäster. Det
 var inte brett på tjänständer. Man såg dem var söndag i kyrkan där en
 särskild större stol, försedd med lås, var reserverad för B-lagård. Par-
 skillnaden var utpräglad även här. Främst satt "kenäpla-Bengla" från
 Brunator. Släderkan Lovisa Johnson, kökspojken Anna och sist brödfrys-
 pojken Hanna. Någon donation kyrkan, ja kommandet till altaret.

k. h. = Kammarherren
 3
 När k. h. tillträdde Bj. lagård var det nog något förfallet. De förra
 ägarna: "Kojälken" som bl. a. byggde slottsbyggnaden, kom på obe-
 stånd och de båda Örenborgarna, far och son, voro inte förmögna.
 Det fanns arbetsuppgifter för k. h. även vid sidan om jordbruket.
 Salunda tillkom de två slätliga kalkugnarne, benämnda Adam
 och Eva. De kollosala järnringarne runt tornen har sveats
 samman hos en mästare A. Molin som då ägde mitt nu ägande
 Bjärröd Nr 6, av Alfred Björken kallad "Plavastället". Vid ned-
 rivningen för 4 år sedan fanns tydligen spår efter den stora smid-
 gjan, inte minst i form grova spik all hantverksmässigt.
 Min mor talte om att A. Molins hustru Elsa Öberg hade varit
 herrezärts hushållerska och hade alla förutsättningar för att bl. a.
 sköta hushållet för en 4-5 smedgesätter. Det förnämliga smids-
 yket av släkten Molin ses av befolkningen ^{i dag} på smäningsom
 komma att upphöra till stor saknaden i orten.
 Men nu till k. h. Vid sitt tillträde var det uteslutande lystrar
 som anställdes på s. k. befälsposter. Nämnades några inspektorer:
 A. J. Täckerman, A. Merdiansen som köpte det nuvarande Emanuel
 byggde den stora lången med de väldiga källarne, avsedda för ett
 bierbryggeri, som ej kom till stånd, men blev ett ättikebryggeri
 och så ett brännvins-bränneri, av annandag-juls orkanen 1904 jäm-
 nat med marken. Vidare en Flaker, tegelbrännare. Brymör träd-
 gårds-mästare efterträd av Gempelke m. fl. Brömnar hade två
 pojkar Bernhard och Rudolf i skolan i Kärrs torp på min tid,
 riktiga jättar, men som de flesta, godmodiga som kamrater
 "Brymör" hade även en dotter Augusta, i motsats till prästarna, liden
 med förkelaktigt utseende, uppfäst i pensionat, spelade piano
 gav lektioner i engelskt språk. På 1890-talet gick jag någon gång
 in till Br. och frågade hur prästarna i Amerika hade det. Han bjöd då alltid
 på kaffe. Hur kan kunnat få en ung tjänstlös är oförklarligt.
 En gång gick han kom med kaffet, tyckte Br. att kaffet var bra. Spöke på den boken

4 Men nu får det vara nog om originalet Br. gammal och sjukligt vorden
satte han en annons i U. L. så lydande: "Med guds och min hustrus
bills hjälp har jag byggt mig ett i alla förut klassiskt boendes hus
med stor frukt- trädgård. Men min Eva är död och mina
barn i Amerika skriver kom till oss, alltså reser jag, men
förut måste jag sälja huset. Spekulanter hänvände sig till Fr.
Brömmers, Rönäs pr. B. lagård. Någon amerikaresa kom ej till stånd
för ett fräjskt slut. Vid sitt tillträde som "lensman" i norra Färs
inköpte C. G. Sjöström år 1904 fastigheten jämte en del inventarer
er bl. a. stora skåp fulla av råv-skin. Jag frågade C. G. kort ef-
ter tillträdet: "Var lag skinnens vägen". Svar: "de gick upp i eld och
läggs, fulla av skul" och därför utan värde." Jag hade lyckats få
en beskrifning av huset på Br. tid. En stor skylt ovan för dörren
med stora bokstäver: "Brut och Dynamit" ^{"Låter skrämmande. Det ligger en}
som specialitet. Det har blivit allt mycket om Br. men det originalt var ^{menimalt kulik, med förutkommet}
(Fullt beskrifna spelkort, på den tiden ingick släpplakat, som för att få köpa måste vara en sam kund.)
Känns i byggnadens anordningar om honom cirkulerar annu.
Av de industriella företag k. h. uppförde må nämnas tegel-
bruket väster om stationen. Jag minns jag det mycket väl
Brännugnen liknade de nu så moderna lög byggnaderna.
Ett rätt högt hus. Hur bränningen tillgick vet jag inte men vid
eldningen med stenkol rök det fruklans värt långt hela tak-
nocken. Det var inte vem som helst som fick köpa tegel. Då
min far år 1872 skulle bygga boningslänga frågade han k. h.
Svar: "jag ska gå ner och se, bygger du bra får du köpa, an-
nars inte. Tegelbruket kallade han den "köva kon", dålig mjölkko
jämfört med den "vita", kalkbruket. Med Övedskloster gjordes
en överenskommen. Tegelbruket i B. lagård rives och k. h.
får köpa tegel fr. Vorn till nedsett pris. I gengäld nedläggs
kalkbränning i den öppna graven i närheten av Bergströms
i Kärrby och Öveds kl. erhåller kalk fr. B. till reducerat
pris. I detta sammanhang må nämnas en klausul i köpekon-
trakt då greve Fr. Bonde avstyckade en del. Skulle köparen behöva upptaga
sten för kalkbränning skall han till ägaren av B. utgeva skadestånd med 40000 kr

Men får det vara nog med Brynneri. Att jag så länge uppskattat mig vid honom
 5 att han var den mest kände av ortsbefolkningens behållande de importerade
 rade lyxvarer. De övriga ämbetsmännen och biträden nämnas en skubbendorf
 villbrant m.fl. Inspektören å B. gård under "nådens" tid var P. Andersson, Kjellom,
 Märten Nilsson fr. Skurup (hans utbildning till landbrukslärare hade "nåden" bekostat).
 Efter hans död avgick han, avlidit, lungebr. Alla på ättelstället. Vidare May, Hå-
 kan, förmågaägare i Askeröd; Tranberg, från Dalarna, Fabian Rönngren, väst-
 göt., Johan Ekberg-Johansson (avlidit 1902) från Gård i Övedsgården,
 "Olsson med skägg", även han fr. Gård, som vann "nådens" förtro-
 de i så hög grad att han efter avlidit i Övedsgården inflyttade
 i det s. k. kalkbrukskontoret, såsom förvaltare, och av henna lyxkun-
 des låna ett högt belopp för en bemädd tur till Amerika. Sedan
 nådens i januari 1912 avlidit kom P. H. Ohlsson. Och därmed är vi inne
 på en ny tidsålder. För frägnade "slingsgravarna" om de fick någon
 äminnelse vid nådens begravning. Råsen Nils Nilsson svarade
 "Togenting, utom det att vi fräs värre än någonsin." Det var nem-
 ligen över 20° kallt en månads tid och vild ånder frös och snals
 i hjäl i stora massor i synnerhet i Linnestock vid Lundgröskas.
 En ny epok. Slutet K. H. S. 1913 sättes gården till en dansk "godssejers",
 Fr. Lagoni, sparsam och snävt utom när det gällde att tillföra jord-
 bruket vätnings. I den forna sjömassen, där den numera fossila sjö-
 nälen förekommit, lyckade han sig ^{de} gräsa i Kåbyholms ångar,
 och i en gång att vattenavledningsföretag som ^{gämfte} ^{proppade} hölls för 200000 kr.
 insynat. En forna Johan Holm i Askeröd, entreprenör. Lysaloman är nu
 sedan 5 år kvar Johansson, föga intresserad av dikningsfrågor.
 Förelagt i fråga på förhand dömt att misslyckas. Tvärtom har vitmassan, ut-
 märkt som torvsbrö, genom dikningen något mörknat och för mult-
 nad. 1917, gammal och tröt efter det första världskriget, ser Lagonis dans-
 ka besittningar holade, sättes han B. gård till ett konsortium, Blom-
 sterberg i Askeröd, en gods- och bränneriägare Bengtsson i Halland
 m. fl. Acnighet uppkår och Blomsterberg utlöser de övriga med
 undantag av Svärsonen Ludvig Larsson, arrendator av Hjularöd gods.
 Brevet Fr. Bonte (av Björnö) kommer resande med tåget, på jakt
 efter en presentabel gård i Skåne, och får från läget syn på
 Bjärsjölagård som han tyckte så imponerande ut. 3

Kommen upp till herregården frågar han insp. om gården är
 till salu. Svar: Blomsterberg i Askeröd ger besked.
 Greven reser sigledes till Askeröd men Bl.-g. på som rutine-
 had affärsman förklarar att ^{han} knappast väger sälja (?) för han står
 i affär med en viss köpare, med vilken han talar i telefon. (Väl
 förblommerad?) Greve B. står bredvid och rycker Bl.-g. i den
 samma rockarmen (han var ju som känt är invald) "Jag köper
 och behåller den (gården naturligtvis) på hösten 1918 tilldröter greven
 byggnaderna. Stallet restaureras grundligt, en elektr. höjspan-
 ningslinje drages från Askraby direkt till gården som fick egen
 transformator. Vid kokning av ^{oljan} ^{lik} i en stor tom lata vid koka-
 ugnen. En olycks händelse inträffade. Oljan kokade över och
 "brann i högar skiv". antända logar. Vid släckningen påträffades
 vakten vid grytan, en ung man fr. Skurup, bränd till döds.
 Eftersom det kunde anses blida mot försäkrings villkoren att koka
 eldfarlig olja i en lata utbetalte för hela försäkringen. Men inte
 nöjde sig greven härmed. Han stämde belogel Smith i Karlshamn,
 som utförde den elektriska anläggningen, på ett ännu större be-
 lopp, med motivering att det var förmån som uttalat på ladan.
 Förlorad process för gr. B. I mycket var han impulsiv natur. En höst
 eftermiddag får jag en påminnelse fr. gr. Han meddelade att "landshöf-
 dingens kommer på middag hos mig kl. 6 och jag var också välkom-
 men". Hör och häpna. Jag betackade mig för en landsk. som bords-
 kamrat. "Jag kunde väl åtminstone komma till kaffet kl. 8."
 Dagen därpå söndag, föga länkande på grevens kaffe, sitters
 jag vid köksbordet kl. 6 och njuter mitt morgonkaffe. Störd
 av ett par väldiga kanon skrällärhopper jag till, det dycks nästan
 som huset skulle lyftas. Visserligen voro vi vanda vid sprängskotten
 vid Åvedskel. sandstensbrätt. å "korpa klint" men dessa var värre.
 Uppåt dagen ringte gr. B. till en början en liten ^{eximman} varför jag
 inte kom. Nästa fråga om jag hört några donationer. Om jag
 kaffekopparna dansa på köksbordet. Förklaring: landsk. hade bett
 om väckning kl. 6 för att med 7- kådet resa till Ustad för att höra på
 sin svägers Salomon Smith. Jag vidtalade slagnavärnen att göra försvarliga
 borrhål i gruvans och inte spara på dynamiten

7 Men den får inte påbörjas förr än precis kl. 6.
 Det gick med precision program enligt, så söndag
 det var. Landh. de la Gardie uttryckte sin beundran
 för anordningen. "Jag har varit militär i 30 år men inte
 hört något bättre." Greve B. var i mycket en natura-
 lishållare. Sina utgifter för skatter m. m. likviderades
 helst med vedbränsle, kalk och byggnadstomter. Var
 som helst man pekade på kunde man få jord och tomter.
 Men det till följd av fallande konjunkturer förtjänade kanske
 B. gård. Det utbjöds till försäljning i braskante annonser:
 "Enresande fräppas av det vackra B. lgd. Det välskötta
 jordbruket, de skyhöga träden och den våldande gröns-
 kan kring slottet. Spekulanter anmälde sig och d. 2. june
 av uppvaktades jag tidigt på morgnen ^{avg. 10.} ströket gällde
 närmast en ansökan till Landbr. styrelsen, ställt till konungen
 om befrielse från ett åtagande i vattenledningsföretaget fr.
 mossarne. Han sa då: "Jag har väl ställt till det bra för Ö. Kärn
 slorp genom det att jag fått en sådan köpare som löjtnant Louis
 Hedberg, han är mångmillionär så där ska vi inte lägga
 fingrarna emellan utan pumpa ut skatter i det oanvli-
 liga". Beträffande skatterna blev det en fullständigt chimär.
 Det stora aktiekapitalet gav knapp utbildning. — Jordbruket
 gick enl. dekl. med ständig årlig förlust, men ett drop från
 det nya givande kalkbruket. Då slottet tillkom en större
 konstsamling. "En herre med vapen". Sdau gården en tidens
 period varit bort arrenderad, ägs och skötes gården av Sonen
 Knut Hedberg, ung och driftig jordbrukare, men hade som
 de flesta, sina svårigheter med den manuella arbets-
 kraften. Sålunda har bl. a. finner importerats att sköta
 sockerbets arealen sådana besvär hade sannolikt inte fa-
 dern, ruftmästaren, som kunde rekrytera sig att arbeta
 och värda tre statar-familjer som ej passade honom.

Men kunde jag saklöst sluta, jag är inte den borte berättaren. En kritiker
 skulle tvivelstänkt säga: de e rera hamsen alltsamma. Medges gärna. Det är inte
 heller avsett att publiceras, men kanske inför en trängre krets, någon dragar
 på smiltbandet, är jag nöjd. Dessa här historienas hade kanske blivit något mera
 nyutbara om de blivit diklade och inte som jag upplevat dem, verkliga och med san-
 ningens överensslämmante. Vad jag velat framhålla är den personliga inställningen
 av dem som tänkt att det kunde göras något för Bjärsjö utveckling. För egen del
 vill jag ej andandra mig. "Misslag kan inte göras ogjorda men lät oss lära av dem".
 Citat av Churchill i dagens nr Sk. Dagbl. Salunda hade jag 1909 en förhoppning då Dalby
 järnvägs projekt berodde att den skulle bli förstått länken i en östra stambana, varför
 följderade något för det kommunala anslagsbeloppet, 35000 kr, om jag befarade kom-
 munala slidigheter, varför jag som v. ordf. ledde stämman, skrev i protokollet, rent
 avslag. Därförutän förkom flere andra yrkanden, som ej blev propositioner ställda, vilka
 väckte missnöje och hot om överklagning. Så mycket rutins hade jag dock förvä-
 nat att jag kunde säga till de föga nörte: "Avslag och remiss går före andra yrkanden,
 beslutar stämman endera kan de övriga läggas åt sidan". Men en "historia" till.
 Under en månads tid därefter undvek jag så mycket som möjligt slinsen "Olå",
 anande vad som väntade mig. Men snart var jag fast. Efter en bebänsam munk-
 ning på huvudets vägnar kom det. "Jag har alltid haft ett visst förhållande för
 dig Per, men det är slut nu, sen du lagt dig ut för att slöta Ö. Kärrtorp i en
 sin bottenlös skuld, bara för den lilla förmånen att kunna resa till Malmö
 på en timme och komma igen på trekvart". Vidare kan jag säga dig att någon
 fortsättning är slänk bort så länge inte doktor Herclow (Sydsvenskans ägare och
 skadef. ordf.) ^{egit här} för tit er han och Malmö stad som disponerar de fotobredbänkings järn-
 vägarne. De förlor ären efter Dalby-banans tillkomst arrangerades esomestast ex-
 kurlag med ankomst hit mitt i natten, ofta med nedsatt biljettpris, till teater-
 och cirkusföreställningar o. d. Detta sammanhang erinar jag mig en billighetsresa,
 halv avgift, till då pågående balliska utställningen, valöndagen i Sept. 1914.
 Som valnämnds ordf. hade jag det ledigt. Anskönt det var den propositionella nya val-
 sättet. Idet vackra vårdet föredrag valjarna Malmö-resan. Men till slutningen var
 ännu sämre i grann kommunerna Västerstad och Åstraby där de liberala
 hade majoritet, trots M. Skines agitation föll J. S. igenom. Järnvägsresan
 fick skulden.

9
Nu vare det tid att sätta punkt och slut, men som man kommer i berättaretagen är det lättare sagt än gjort. Bjärsjölagård, som sålort har jag vidrört föga. Småtorerna, barnbarnen jag har omkring frägar jag som gammal förveden, många gånger varit ska vi nu här. Bliksnabbt svar: "Upps i byen", uttrycket deras eget uppslag, de ha ej hört det av andra. "Samhället är för omständigt varför det fått vika för byen". Vid mjölkbordet för något år sedan sammanträffade jag oförmodat med lantmätaren. Han yllade "Ska B.-gård ha avsikt att bli något samhälle ska byggnadsbeständigt dra hitåt (Kärrtorps vägen). Vi lantmätare har rätt att bestämma en hel del. Det kan inte ^{anses} samhällsbyggande med en rad hus på vardera sidan av gamla landsvägen halv mila vägs. Här e ett område, som lämpar sig mycket väl, för en välbehövlig koncentration då ledningar av olika slag skola projekteras". Han har haft den rätta uppfattningen. Vackra villor byggades här de senare åren tillkommit och snart kommer ytterligare två att vara färdiga under årets lopp. En resande, för vilken B.-gård är den närmaste bekant, för väntar sig över dess efterblivenhet. Det finnes ej någon skola, inte läkare eller veterinär. Vi svarar: Vi har Färs härads sparbank, affärshus, alla slag av varor, en ansedd och duglig handverkarekå, allt som inger respekt, för en företagare som funderar på någon industri betona anläggning, såsom t. ex. Vollejs. Jag skivlar mig en gång år 1922 då greve B. bl. andra engagerade en kommissionär-mätare Hamrin, jag fick äran att följa honom, då ett industrimråde planlades. Här ska Beräsfabriken ligga. Svar fr mig: "Va e de för mål". Replik: "en dum fråga. Med den tillkommer 300 flickor för olika arbetsuppgifter, jag har nu gått här några veckor men knappast sett någon flicka". För en typisk industri finnes ej några naturtillgångar. Ingen närande skog för trä- och fjädering, inget grus för betong-varor, o. s. v. men gräset, stora och små, i väldiga mängder. Men vad hälar det, ingen köper makadam, inte ens vägförvaltningen. Men kanske när vägen genom Kärrtorps skall ombyggnas det blir ett tillfälle att sänka en del i "klockkär". Kanske påträffas då den utslungade kyrkklockan och den vaktande kroppen (styg) befrias från sitt uppdrag.